

Sosiaali- ja terveysministeriö
PL 33
00023 Valtioneuvosto

Lausunto

1 (2)

8.9.2016

STM051:00/2016

Perustulokokeilu

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt Elinkeinoelämän keskusliitolta lausuntoa perustulokokeilusta. EK esittää seuraavaa:

Suomen nykyinen vero- ja sosiaaliturvajärjestelmä on monimutkainen ja se on synnyttänyt mittavia kannustinongelmia työllistymiseen ja lisätulojen hankintaan. Perustuloa on ehdotettu keinoksi purkaa syntyneitä kannustinloukkuja. Lähtökohtaisesti EK kannattaa perustulokokeilua, jotta perustulosta saataisiin kokemusperäistä ja luotettavaa tietoa.

Valitettavasti STM:n lakiesityksen mukainen kokeilu toteutetaan erittäin lyhyellä aikataululla ja se antaa vain vähän eväitä arvioida perustulon vaikutuksia kannustinloukkuihin. Koeasetelmassa olevien vakavien puutteiden takia EK katsoo, että kokeilua ei tule toteuttaa suunnitellulla tavalla.

Kokeilu suunnattaisiin 2000:lle Kelan työttömyyspäivärahaa saavalle. Kokeiluun osallistuville maksettaisiin verovapaana saman verran kuin peruspäiväraha verojen jälkeen eli 560 euroa. Kokeessa mukana oleva voisi kasvattaa tulojaan hakeutumalla töihin. Lisätulot eivät vähentäisi perustuloa.

Kokeilun pääongelmana on se, että siinä ei testattaisi ”oikeaa” perustuloa. Ehdotettu malli on vain osittainen perustulo, sillä kokeeseen osallistuva työtön saisi edelleen esimerkiksi asumistukea. Siten sosiaaliturvaan liittyvä byrokratia tuskin vähenisi. Lisäksi kokeilun kohdistaminen vain työttömiin ja pieni lukumäärä johtavat siihen, että kokeilusta ei voida vetää johtopäätöksiä perustulon tarkoituksenmukaisuudesta.

Mikäli tällainen malli otettaisiin käyttöön laajemmin, jokainen hyvätuloinenkin saisi 560 euroa lisää nettotuloihinsa. Näin avokätinen malli johtaisi koko väestön tasolla miljardien lisämenoihin julkisen talouden kannalta, mikä tekee kokeilusta epärealistisen.

Talouspolitiikka
Simo Pinomaa

8.9.2016

Kokeilu tulee todennäköisesti antamaan tietoja taloudellisten kannusteiden vaikutuksista työllistymiseen, kun koehenkilöitä verrataan vastaavaan työttömien joukkoon. Koeasetelman epärealistisuuden takia kovin pitkällä meneviä johtopäätöksiä ei kuitenkaan voi tehdä.

Perustulokokeilulla tulisi testata sellaista mallia, joka olisi julkisen talouden kannalta kestävä. Mukaan tulisi saada laajasti eri sosioekonomisessa asemassa olevia henkilöitä (työllisiä ja työttömiä) riittävän suurella otoksella. Kokeiluun osallistuvilta poistuisi pääosin oikeus syyperusteiseen sosiaaliturvaan. Luotettavien tulosten saamiseksi kokeiluun pitäisi varata monta vuotta aikaa.

Kunnioittavasti

Elinkeinoelämän keskusliitto
Työelämä

Ilkka Oksala
Johtaja